

HECE

AYLIK TÜRKÇE VE İNGİLİZCE DİL VE EDEBİYAT DERGİSİ

ŞİİRİN UZAMI, BİLGİNİN DÜNYASI

118

KUM SAATI

- Cemal Şakar / *Muhacir Romanlar* 3
Ercan Yıldırım / *Yol Açan mı Yoldabırakan mı?* 4
Laurent Mignon / *Nurettin Topçu Hakkında Birkaç Söz Daha* 5

- Hasan Aycın / *Çizgi* 10
Osman Konuk / *Kır Düğünü* 11
Hayriye Ünal / *Tek Oğlumun Mezar Taşı* 12
E.E. Cummings / *Kadınım* 16
Ömer Erinç / *Rüya Burcu* 25
Vural Kaya / *Zeval Vermesin Allah İyi Devlet İyi Millet İyi* 26
Atilla Yaramış / *Şüphem Yok* 29
Işık Yanar / *Floresan Develer* 31
Gönül Utku / *Fantastik İzlekte Yazar Psikolojisi* 35
Ali Galip Yener / *Nurdan Gürbilek'in Endişeli Denemeleri Üzerine* 39
Nalân Yıldız / *Sınırsız Rüyalar Diyarı* 48
Selahattin İpek / *Sema Kayıtlar-1* 54

Dosya: "ŞİİRİN UZAMI, BİLGİNİN DÜNYASI"

- Celâl Fedai / *Müziğin Tahrifi Yoluyla Şiirin ve Bilginin Tahrifi* 62
Ali Emre / *Sözün Yalınkathlığı ile Bilginin İrgathlığı Arasında...* 66
Tuncer Uçarol / *Şiir ve Bilgi* 77
Mehmet Solak / *Bilen Özne – Bilinen Nesne İlişkisinde Bilgi – Şiir Bütünleşmesi* 87
Mustafa Şerif Onaran / *Şiirin Uzamundan Bilgi Dünyasına* 93
Erdal Çakır / *Bilgili Şiirin Bilgeligi* 95
Abdurrahim Karadeniz / *Şiir Bilgisi Üzerine Bir Deneme* 97
Arthur Schopenhauer / *Sanatın Derin Doğası Üzerine* 99
William Hazlitt / *Bilginlerin Cehaletine Dair* 104
Ömer Erdem / *Tuz Konuşurken* 108
/ *Balık Pulları* 115
/ *Hiçbir Şey Yapmamak* 117
Fatmanur İldokuz / *Ömer Erdem ile Evvel Üzerine Söyleşi* 118
Gökhan Tunç / *Evvel Zamanda 'O' Vardı...* 128
Osman Hakan A. / *Necatigil'in Evini Beklemek* 131
Abdullah Şevki / *Ahmet Haşim Tanrıtanımaz mıydı?* 149
Ekber N. Necef / *Çağdaş Arap Edebiyatına Eleştirel Katkılar* 154

KİTAPLIK

- Kamil Büyüker / *Eski İstanbul'dan Hatıralar* 163
Yusuf Turan Günaydın / *Doğuş Devrinde İslâm Tasavvufu* 164
Hüseyin Kır / *Arada Bir Yerde* 166
Vedat Ali Tok / *Sürmeli Türkçe* 167

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ
ISSN 1301-210X

YIL: 10 SAYI: 118
EKİM 2006

(Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd.Şti. Adına

Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr

e-mail: hecedergi@yahoo.com
hece@hece.com.tr

Dizgi-Düzeltili: Hece

Teknik Hazırlık: Hece/ Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** sarakusta.com

Baskı: Öncü Basımevi **Tel:** 384 31 20

2006 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 90 YTL.

(Kurumlar İçin: 200 YTL.

Yurt Dışı: 150 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd.Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri
verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 30.09.2006

CEMAL ŞAKAR

MUHACİR ROMANLAR

Edebiyat iktidarı, başka derin iktidarlar gibi cismen ortalıkta olmayan ama manen varlığını hissettiren baskı türlerinden biri. Bu iktidarın cismaniyetiyle ilgili kimi sorular her zaman cevapsız kalmaya mahkumdur. Zira hiçbir aydın böylesi bir baskının faili olmak istemez. Olmak istemez ama, bir fail-i meçhul olarak fiilleriyle edebiyat dünyasına nizamata vermekten de geri durmaz.

Gücünü devletten aldığı için, hükümranlılığı altında tuttuğu dünyayı da devletin ideolojisine uygun bir şekilde düzenlemeye çalışır. Hatta son on-onbeş yılda ilişkilerini geliştirip genişleterek küresel iktidarla da ilişkiye girmeyi başarmıştır.

Karşılıklı ilişkilerle güçlenen edebiyat iktidarından beklenen birincil görev, nasıl bir edebiyat anlayışının yaygınlaştırılacağı; kimlerin yükseltileceği, kimlerin alçaltılacağıdır. Elbette bu görev yerine getirilirken, edebiyatın ölçütlerine göre değil de, sanatçıların dünya görüşlerine göre hareket edilmesi de, durumdan çıkarılması gereken vazifelerdendir. Bu görevi yerine getirirken ellerindeki en güçlü silah da, edebiyatın zaten alabildiğine öznel olan ölçütlerini kendi dünya görüşlerince esnetip hükümranlıkları altında bulunan alana kimleri alacakları kimleri de dışarıda tutacaklarıdır. Eldeki birikimi ölçüp biçerek tasnif ederken, onlara isim vermek de iktidarın doğal hakları arasına kendiliğinden girivermektedir: modern, yenilikçi, ilerici, gerici roman gibi ya da köy romanı, kent romanı, toplumcu roman, bireyci roman, hidayet romanı gibi.

Edebiyat iktidarının en zalim yüzü burada kendini göstermektedir. Zira isim vermek, kavramları belirlemek, bizim o 'şey'le olan ilişkimizi de belirler. Bu bağlamda müslümanların eserleriyle

**EDEBİYAT
GÜNDEMİ**

kurulacak ilişkide, evvel emirde onların cemaatçi yapısından dolayı bireyselleşemediklerinden; ayrıca hıristiyanlıktaki gibi bir itiraf mekanizmaları olmayışından dolayı roman yazamayacakları unutulmaması gerekmektedir. En merhametli bu hükümlerin yanında, müslümanların zaten gerici olmaları, dünyayı binbeşyüz yıl öncesinin karanlığı altında yorumlamaları nedeniyle, olası bir aydınlığın peşinen onlardan beklenemeyeceği de gözardı edilmemelidir.

Bütün bu dayatmalara, verilen hükümlere, gözardı etmelere rağmen, müslümanlar kendilerinden beklenmeyen bir performansla okumaya ve eser vermeye devam etmektedirler. İktidar sahiplerince bu kaygı verici bir durumdur. Zira kimi kaynak kitaplar her kuşak tarafında alınıp okunmakta; kimi romanlar onlarca baskı yapıp satışta milyon adede dayanmaktadır. Sükut etmenin, görmezden gelmenin, üzerini örtmenin işe yaramadığı bu eserlere uzun zamandır onları aşağılamak, küçük düşürmek, değersizleştirmek için isimler aranmaya başlandı: yeşil roman, hidayet romanı, hacı bayram romanı gibi. En çok tutanı ve kullanılanı da hidayet romanı oldu.

İsmlendirirken iktidarın en zalim yüzünün ortaya çıktığından söz etmiştik. Bu tür eserlere hidayet romanı demekle birkaç kuşu aynı anda vurmaktadır. Öncelikle Kur’ani bir kavramın içeriği boşaltılmakta; eserler herhangi bir değerlendirmeye, çözümlemeye, eleştiriye mahal bırakmayacak şekilde değersizleştirilmekte; muhtemel okuyucuların önu kesilmektedir. Böylelikle edebiyat ortamından ihraç edilerek, muhacir durumuna düşürülmektedirler.

Edebi değer olarak, ‘hidayet romanları’ndan farklı bir değerle mücehhez olmayan birçok eseri, köy romanı, sosyal gerçekçi roman, 12 Mart romanı diye koruyup kollayanlardan insaf beklememiz el-

bette safdillik olur. Muazzez Tahsin’in incelikli bir hüznü; Kerime Nadir’in rikkatli bir aşkı; Fakir Baykurt ya da Yaşar Kemal’in köyün gerçeğini; Aziz Nesin’in mizahın keskin dilini; Erdal Öz ya da Sevgi Soysal’ın 12 Mart dönemi tanıklığını işleyen sanatçılar olarak isimlendirilmesi, onların içeride tutulmasına yetmiştir.

Edebiyat edipler için, özellikle ülkemizde, biraz da karşılıksız bir aşk olarak işleye geldiğinden, birçok sanatçının içeride-dışarıda olmaya umursamadıkları bilinmektedir. Burada kötü ve çirkin olan edebiyatın özgül kaygıları yerine, sadece varlığını ve hükmünü idame ettirebilmek için ulusal ve küresel ideolojinin kaygılarıyla hareket edilmesidir.

ERCAN YILDIRIM

YOL AÇAN MI YOLDA BIRAKAN MI?

Edebiyatın dönemleştirilmesinde kullanılan sistematik uyarınca içinde bulunduğumuz zaman aralığına ne ad verileceği aşağı yukarı şimdiden belli. Bunu merak etmenin aslında mevzuya ne kadar uzak olunduğunun da bir göstergesi. Edebiyat tarihiyle ilgilenenler, edebî yapıtları kategorik algılamak için fırsat kollayanlar, belli başlı birkaç yapıtın aynı tematiği takip etmesiyle, döneme hemen onun adını yakıştırıveriyorlar. Bu, “kuşak” hususunda da kendini gösteriyor. Yazdıklarını ehemmiyete haiz algılayanlar “sahih” edebiyat, “geleceğe adını bırakma” kaygısını daha başlarda çektikleri için, eserlerinin ağırlığından değil ama bir kuşak içinde tanımlanmanın ismini yaşatacağından emin olduklarından, “kuşak” literatürü oluşturmaya başlıyorlar.

Post modern bir edebiyat ortamının içinde bulunduğumuz savını Türkiye’deki hali hazır edebî ortam için kul-

lanmak başka disiplinlerle ilişkimizin olmadığını gösterirken, tarihi ve toplumu okuma da, genel kültürel ve düşünce mirasımızı algılamada sorunlu olduğumuzu da gösterir. Bugünkü edebiyatçılar bağlamında zaten bu hususları kavrayış sorunu olduğunu izlememek mümkün değil. O bakımdan Türkiye'nin genel gidişatıyla ilintili bir edebî üretimin olmadığını söylememiz gerekiyor.

Edebiyatın büyük anlatılar aktarmak zorunluluğundan “küçük insan”ın “derinliğine” nüfuz etme fonksiyonuna kadar okuduğumuz şeylerin hiç de bu “sahih ve sahici” işlevle ilgilenmediğini düşünmemek imkânsız. Kavramsal olduğu kadar, reel “dünya” konjonktüründe “büyük anlatılar” olmadığı mı savunulacak; “küçük insan”ın, asgarî ücretlinin bile tüketim mantığı içerisinde pahalı gözlükler kullandığı mı söylenecek?

Kültür hayatımız içinde husule gelen öykü, roman ve şiir dairelerinin, bütçeleri ne kadar büyür, kantitatif olarak ne kadar hacimli olursa, dünyayı, insanı, düşünceyi algılama seviyesinde bir o kadar düşüş olduğunu gözlemleriz. Edebiyatı bu derece düşünceden, genel gidişat karşısında hassasiyet noksanlığından dolayı yargılamak yersizdir. Edebiyat yapanlar için bir sorun olduğu muhakkak. Edebiyat yapanların, genel dünya okumasının salt tüketim toplumu ve popüler kültür eleştirisinden öteye gidemediği kendini belli ediyor. Veleve ki edebî olarak “varoluşlarının” uğruna ürün verenler dahi, olacaklar hususunda düşünce geliştirecek verilerden mahrum gözüküyor.

Kameraların gösterdiği kadarıyla taniş olup, düşünebilen insan potansiyelimiz karşısında “pathos” menşeli yazın dünyamızın olması normal. Postmodern ağıtlar, aidiyetten yoksun iç sıkılmaları, bireysel çelişkiler sistemi yürütenlerin geride kalanlara telkin ettikleri kültürel bir zorunluluktur.

Dünyanın, şekil vericiler tarafından farklı araçlarla getirildiği yerler hususunda yazın dünyasına akseden bir husus yok. Yazın dünyasının da zaten dünyanın ve Türkiye'nin gidişatıyla ilgili bir endişeleri yok. Okurun bu tür bir yazara muhtaçlığı da gözüküyor. O vakit, buna benzer ikazlarda bulunan insanların da; sosyal faaliyet, aktivite bağlamında kültürle ilgilenen okur ve yazarların arasında yeri yok.

Türkiye'nin sosyal ve kültürel yapısına doğrudan etki eden dönüm noktaları, olaylar edebiyat dünyası açısından “normal” gelişmeler biçiminde ele alınır. “İnsan”ın bunlardan etkilenme paydası yalnız anlık üzüntüler bağlamında olduğu için, üzerinde daha fazla düşünmeye ihtiyaç hissedilmez. En son 2001 Eylül'ü de takvim yapraklarından bir yırtıktır sadece. Bizim üzerinde düşündüğümüz ve cazip bulduğumuz hususlar, mensubiyetimizin nerelerle irtibatlı olduğunu ayan beyan açık ediyor.

Cazip olarak değerlendirdiğimiz mevzuların yaşanılan topraklara sadakat, estetik yeterlilik, düşünce yolunu seçme en önemlisi itikat noktasını belirtilici işlevi vardır. “Gemisini kurtaran kapitan” olmuş bu toprakların insanların, okyanusta bağımsız bir gemi olma çabası itikaten zaafı olduğunun belirtisidir. Her yazı yazanın “kutup”, her okuyanın “merkez” olma iddiasıyla “etliye sütlüye karışmadan” kültür üretme işine girmesi; bizim göz ardı ettiğimiz itikatımızın, bizi yarı yolda bırakacağının da bir işaretidir.

LAURENT MIGNON

**NURETTİN TOPÇU HAKKINDA
BİRKAÇ SÖZ DAHA**

Hece dergisinin Nurettin Topçu hakkındaki özel sayısı çıktıktan sonra yazmış olduğum “Nurettin Topçu Özel Sa-

yısının Ardından Birkaç Düşünce” adlı makaleye cevap olarak Fırat Mollaer “Nurettin Topçu Janus’u Üzerine ya da Bir Eleştiri Üzerine” adlı bir yazı yayımladı. Merak edenler, sözü geçen makalelere hem *Hece* dergisinde, hem de derginin internet sitesinde bakabilirler. Daha da önemlisi doğrudan Nurettin Topçu külliyyatına başvurabilirler ve kendi okumalarının sonucunda makalelerde tartışılan konular ve yazıların barındırdıkları görüş ayrılıkları konusunda kendileri fikir yürütebilirler. Onun için, aslında, cevaba bir cevap yazmak pek de gerekli görünmeyebilir.

Yine de, bu tartışma bağlamında kısaca değinmek istediğim bir nokta var. Nurettin Topçu’nun entelektüel kariyerini göz önünde bulundurduğumuzda önemli sorunlardan biri, nasyonal-sosyalizm ile ilişkisidir. Topçu’nun Hitler’in resmini evinde asması - Fırat Mollaer’in aksine - önemsiz bir detay olarak değerlendirmem de, Topçu’nun nasyonal-sosyalizme duyduğu ilginin bundan ibaret olmadığına altını çizmek istiyorum. Önceki yazımda da belirttiğim gibi Topçu, yazılış tarihi belli olmayan “Sosyalizm ve Şekilleri” adlı makalesinde “millî değerlerle geleneklere dayanan faşizm ile aynı esaslara dayanan Alman millî sosyalizmi, devlet sosyalizminin en mükemmel gerçekleşmesi olduğunun”¹ vurguluyor.

Nasyonal-sosyalizm sorununu, Topçu araştırmacıları için daha da önemli kılan, Paris’te öğrenciyken yakın durduğu ve çok etkilendiği hocası Maurice Blondel’in Fransa’da faşizm ve nasyonal-sosyalizm

karşıtlarının önde gelen katolik aydınlarından olmasıdır. Nasıl oluyor da *Action*’un kuramcısı faşizme karşı mücadele ediyor, *Hareket*’inki ise aynı ideolojiye sağlıklı bir merak besliyor? Makalesinde Mollaer, Blondel’in Hitler karşıtlığını milliyetçiliği ile açıklamaya çalışıyor: “Blondel’in Fransız milliyetçiliğinin düşünürlerinden biri olarak Fransa’nun tarihsel rakibi Almanya’nın halihazırdaki siyasal sistemine muhalefet etmesi beklenirdi zaten.” (132).² Oysa Blondel milliyetçi değil,

hatta Fransız faşizan milliyetçiliğinin öncü hareketi olan *Action Française*’e ve önderi Charles Maurras’a Alman ve İtalyan faşizmine karşı çıkarken kullandığı argümanların aynıyla karşı çıkmıştır. Blondel, felsefesine ve inançlarına, yani kendi ifadesiyle bir çeşit “Hristiyan insanlığı”na dayanarak şovenizme, yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa karşı çıkmıştır.

Bu bağlamda Topçu’nun Yahudi düşmanlığı meselesine dönme gereklidir, çünkü,

bence, Alman nasyonal-sosyalizmini övmesinin nedeni kendi Yahudi düşmanlığıyla ilgilidir. Mollaer’e göre Topçu’nun 1967 yılında yayımladığı antisemit makalelerin İsrail’in Kudüs, Gazze ve Sina yarımadası işgali bağlamında değerlendirmek gerekir. Ona göre, bu makaleleri aslında “hastalıklı Yahudi düşmanlığı olarak değil, konjonktürel bir tepki olarak” görmek gerekiyormuş. Ancak, bence, bu argüman da pek geçerli değildir. Temmuz, Ağustos ve Eylül 1967 aylarında yayımlanan bu üç makalede Topçu, “siyasi tarihsel olaylardan”³ bahsetmiyor. Ne İsrail devlet politikasının, ne de siyonizmin bir analizini yapıyor. Filis-

tinlilerin haklı davalarından da bahsetmiyor. Topçu bir tek "İslam Dâvası ve Yahudilik" adlı makalesinde 1967 savaşına değiniyor ve onu Yahudilerin dünyayı ele geçirme planları - yani klasik bir antisemit şema -bağlamında ele alıyor. Topçu'ya göre "ilk defa Hazreti Osman'ı kahpece katlettirerek Peygamber'in kurduğu devletin sınırlarını sarsan Yahudiler, son yıllarda dünya milletlerini sömürerek elde ettikleri büyük sermayenin iktidarına yan bakan kuvvetleri yere sermek hususunda her zaman muvaffak oldular. İslam davasını deviren kanlı ihtilâlden sonra, Fransa'ya bitmeyecek huzursuzluk getiren ihtilâli de onlar yaptırdı. Daha başka pis ihtilâllerin yaptırıcısı da onlar olduğu gibi dünyanın üzerine kocaman bir leşi andıran anglo-sakson azmanı soysuz bir medeniyetin tek temiz ve nâmuskâr evladını, hak sahiplerinin dâvasına yardımcı olduğu için, katlettiren yine onlardır. ⁴

Kavgam'ın üslubunu ve içeriğini anımsatan bu satırlar, Topçu'nun düşüncesinde antisemitizmin azımsanmayacak kadar bir yere sahip olduğunu gösteriyor. Fakat ben de Fırat Mollaer'e katılıyorum: Topçu'nun Yahudi düşmanlığı, Anadolu cu sosyalizmi ve mistisizmi ile çelişiyor. Ancak Topçu'nun düşüncesinde antisemitizm olgusu da var. Topçu'yu sırf Yahudi düşmanlığıyla anmak yanlıştır tabii, ancak Yahudi düşmanlığını görmezlikten gelmek daha da yanlıştır. Yahudi düşmanlığı, her çeşit ırkçılık ve yabancı düşmanlığı gibi, insanlı prensiplerle bağdaştırılamaz ve insanlık haysiyetine bir saldırdır.

¹ Nurettin Topçu, "Sosyalizm ve Şekilleri", *Ahlak Nizâmı*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 1999: 232.

² Fırat Mollaer, "Nurettin Topçu Janus'u Üzerine ya da bir Eleştiri Üzerine", *Hece*, 113, Mayıs 2006, 132-33.

³ A.g.y., 131.

⁴ Nurettin Topçu, "İslam Dâvası ce Yahudilik", *Ahlak Nizâmı*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 1999: 214.

EVEREST'İN ROMAN YARIŞMASI SONUÇLANDI

Everest Yayınları'nın Türk edebiyatına yeni isimler kazandırmak amacıyla bu yıl ilk kez düzenlediği Everest Yayınları İlk Roman Yarışması'nın sonuçları belli oldu.

Feyza Hepçilingirler, Nursel Duruel, Cemil Kavukçu, İbrahim Yıldırım, Mehmet Zaman Saçlıoğlu, Hasan Ali Toptaş ve Enver Ercan'dan oluşan seçici kurul, ödülün Tarkan Barlas'ın *Lanetli Oda* ile Güldem Şahan'ın *Gülgez* adlı romanları arasında paylaştırılmasına karar verdi.

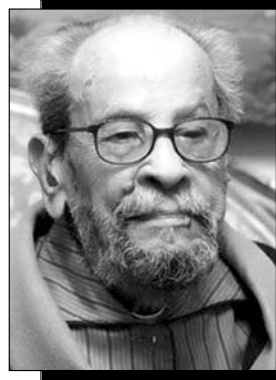
Ayrıca, Evren Sharma'nın *Eksildik Birer Birer* adlı romanı "dikkate değer" bulundu.

Lanetli Oda ve *Gülgez* adlı romanlar ekim ayı içinde Everest Yayınları tarafından yayınlanacak ve kazananlara 28 Ekim-5 Kasım 2006 tarihleri arasında düzenlenecek olan Tüyap Kitap Fuarı'nda ödülleri törenle verilecek.

Eksildik Birer Birer ise aralık ayında okurla buluşacak.

NECİP MAHFUZ ÖLDÜ

1988 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan Mahfuz, 1911 yılında Kahire'de doğdu. Pek çok sivil hizmet biriminin

Necip Mahfuz

yanı sıra sinema ve sanatla ilgili hükümetin değişik kademelerinde önemli görevler üstlendi. *Cebelawi Çocukları* ve *Midaq Alley* romanları, başrollerinde Salma Hayek'in oynadığı *Meksika* dizi filmi olarak beyazperdeye uyarlandı.

Özellikle *Cebelawi Çocukları* filminde Hz. Muhammed'e hakaret ettiği için bu kitabı uzun süre yasaklı olarak kaldı. *Kahire Trilajisi* adlı kitabında da 1. Dünya Savaşı'ndan 1952 yılındaki Cemal Abdulsasir ihtilaline kadar olan dönemde Mısır aile yapısına ait değişik hikâyelere yer verdi. Diğer ünlü eserleri arasında *Saray Yürüyüşü*, *Saray Arzusu*, *Hırsız ve Köpekler*, *Şeker Sokağı*, *Miramar* yer alıyor.

CEMAL SÜREYA ŞİİR ÖDÜLÜ

Bu yılki yarışma iki dalda düzenlenmekte:

1. Ekim 2005 başı ile Eylül 2006 sonu arasında yayınlanmış şiir kitabı.

2. Bir kitap oylumunda olan şiir dosyası.

Ödül her dalda tek yapıta verilecek.

Son katılım tarihi: 16 Ekim 2006

Aydın Hatipoğlu, Enver Ercan, Haydar Ergülen, Mustafa Öneş ve Refik Durbaş'tan oluşan Seçici Kurul gerek görürse ayrıca özendirme ödülü de verebilecek.

Cemal Süreya

Cemal Süreya'nın 17. ölüm yıldönümü olan 9 Ocak 2007 Salı günü düzenlenecek törende ödüller kazananlara sunulacak.

Talat Sait Halman

TÜRK EDEBİYATI TARİHİ YAYINLANDI

2 bin 644 sayfalık 4 ciltten oluşan *Türk Edebiyatı Tarihi*, eski Türkçe yazıtlardan Osmanlı Divan şiirine, tasavvuf edebiyatından şair biyografilerine, seyahatnamelerden halk edebiyatına, Tanzimat dönemi yazınından romanımızdaki Doğu-Batı sorunsalına, geniş bir yelpazede edebiyatımızın tarihini anlatıyor.

Çalışma, 7 editör tarafından gerçekleştirildi: Genel Editör Prof. Talat S. Halman, Genel Editör Yardımcısı Prof. Dr. Osman Horata, üyeler ve cilt editörleri Prof. Dr. Yakup Çelik, Doç. Dr. Nurettin Demir, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı, Prof. Dr. Ramazan Korkmaz ve Prof. Dr. Öcal Oğuz.

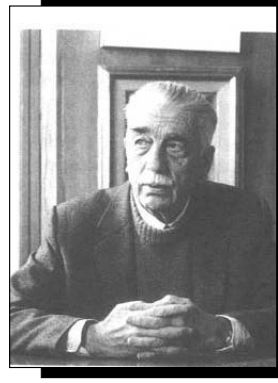
Tasarımını, Ersu Pekin'in üstlendiği kitabın redaksiyonunu Başkent Üniversitesi Türk Dili uzmanlarından Doç. Dr. Süer Eker ile Bilkent'ten Türk edebiyatı doktorası alan ilk öğrenci olan Beyhan Uygun Aytemiz yaptı. Kitapta yer alan makalelerin bilgi ve kaynak denetlemeleri, Bilkent Türk Edebiyatı Bölümü'nden 14 mastır ve doktora öğrencisi tarafından yapıldı.

Ayrıntılı inceleme yazılarını gerektiren çalışmada önemli eksikliklerin olduğu daha şimdiden konuşulmaya başlandı.

MEMET FUAT ELEŞTİRİ/ İNCELEME, DENEME, YAYINCILIK ÖDÜLLERİ

Eleştiri/İnceleme", "Deneme" ve "Yayıncılık" alanlarındaki çalışmaları destekleme, yüreklendirme ve başarıları ödüllendirme amacıyla düzenlenen Memet Fuat Ödülleri'nin bu yıl üçüncüsü gerçekleştirilecek.

"Eleştiri/İnceleme" ve "Deneme" ödülleri başvurmak için (bandrolü alınmış) kitap olarak basılmış yapıtın 8 nüshasının Memet Fuat Ödülleri Sekreterliği'ne gönderilmesi gerekiyor. Basılı yapıtların yanı sıra, lisans, lisansüstü ve doktora tezleri de kabul edilmiş olması koşuluyla ödüle katılabilecekler. 2006 yılı için, sadece 2006 yılında yayımlanan yapıtlar ve yayıncılık çalışmaları aday olabilecek. Başvuru süresi 1 Ocak 2006'da başlamakta ve 10 Ocak 2007'de sona ermekte.

Memet Fuat

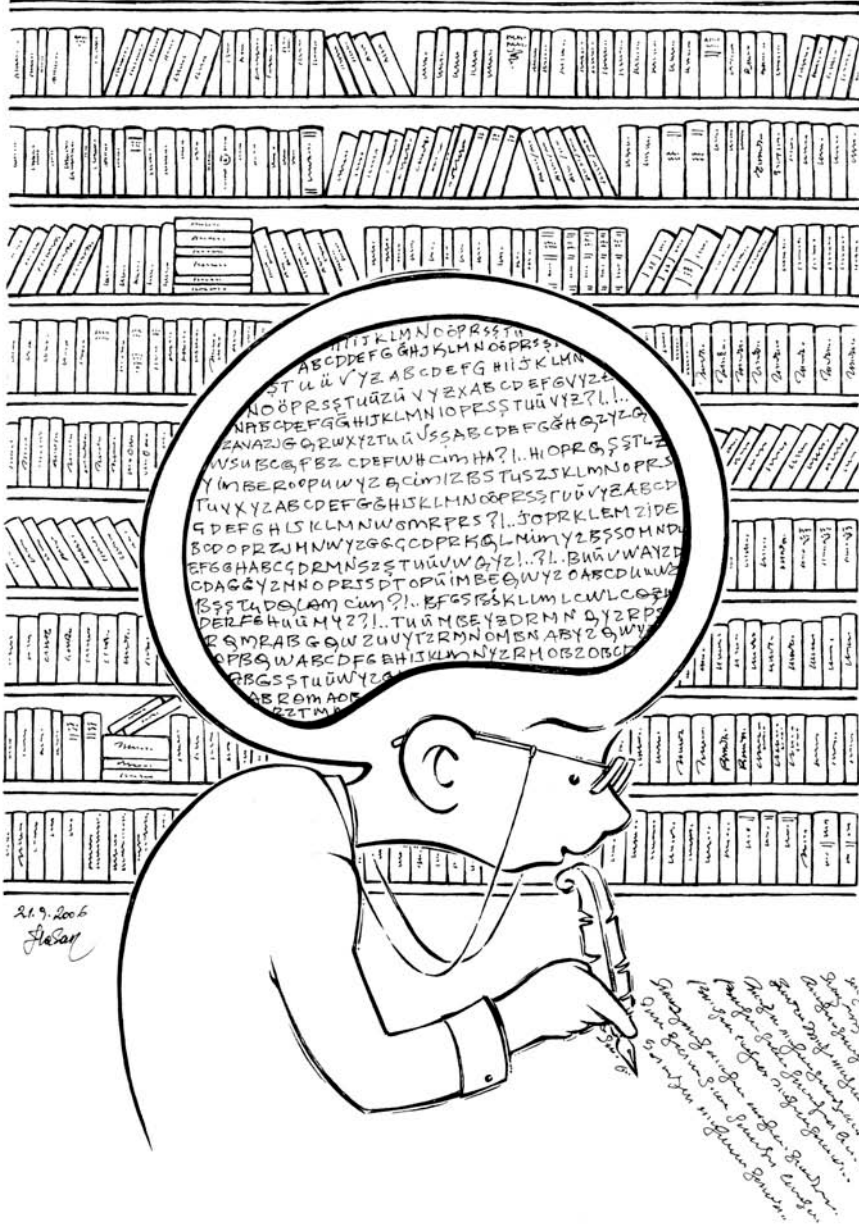
"Memet Fuat Ödülleri" Memet Fuat'ın doğum günü olan 16 Şubat günü açıklanacak .

Memet Fuat Ödülleri Seçiciler Kurulu şu kişilerden oluşuyor: Cevat Çapan, Eray Canberk, Konur Ertop, Nurdan Gürbilek, Uğur Kökden, Hasan Kuruyazıcı, Yurdanur Salman

Ödül töreni ve anma günü Memet Fuat'ın 81. doğum günü olan 16 Şubat 2007'de gerçekleştirilecek

HASAN AYGIN

ÇİZGİ

OSMAN KONUK

kır düğünü

80'lerin slov şarkılarıdır sebep biraz da
insanları sömürgecilerine benzeten
keten takımlar, tango, fiyonklu masa örtüleri
dersu uzala' dan dersler çıkarmak
gelin bilkent'te iç mimari, baba koç'ta genel köle
her gramı çok değerli elli iki kilo anne
zaten amaç elli iki yıl sonra
hiç bakılmayacak fotoğraflarda en iyi yeri kapmak
bir Kutlu hikayesine giremeyecek tipler işte
damat her şeyi kaydediyor
el kamerasıyla gerdeğe girmek deyimini bilmiyor çünkü
oluyor böyle şeyler salaklık endüstrisinde

dilekler tekrarlanır, müzik tekrarlanır
belki yakıştırdı beyaz bu kadar tekrarlanmasa
o kötü gülümsemeye verilmez bu kadar para
gelin habersiz; bu düğün daha önce yapıldı
yeminli örnek deyimini bilmiyor çünkü

benimle tekrar edin!

ilk beş sene çocuk istemeyecekler
ikinci beş nasıl geçti anlamadan
üçüncü beş sene de çocuk onları istemez
bir sürü albüm, bir sürü diyet küpürü, bir sürü...
ankastre mutfağında aval aval bakınarak
bu bakınma daha önce yapıldı
gelinliği faize sevim'den annesi şahit
oysa herşey çok özel olacaktı geline göre
herşey çok genel oldu sonucu niye

*bağlamı farklı ama eren'le bir konuştuyduk
arjantin'e aşık olur, almanya'yla evleniriz*

HAYRİYE ÜNAL**TEK OĞLUMUN MEZAR TAŞI**

I

Sana kalk dediğimde
kalkıp yürümelisin
Kalkıp yürümektir
ölüyken bile şiarın
Bir milletin erkekleri
kalkıp yürümedikçe
Ezgisini yitirir
kadınları ağıtlarının

Sen sözlerimle doğrulup yürümedikçe
Boğulup gidebilir
İçli ya da öfkeli olsa bile
Yankısı çalınmış sesim

Bir kavgada
üçüncü olmaktan iyisini hak ettin
Ne alkış ne çiçek
ne de antre müzikleri um
Çiğdem değilsin
çiy hiç değilsin
baharda yaprağa konan
Kalk!
Her şey daha iyidir
Bu düşman sevindiren uykudan

Sen bana ak dediğinde
susamış sürülerini kandırırım suya
Cebir istersen
zorba askerler salayım üstüne
-Bilirsin kandan şelaleler belirliyor doğamı-

Nefretten boğulmayıp
her nefesle bir daha doğuyorsam
Bir cesetten daha soğuk uyuyup
bir alev topuyla uyanıyorsam
Maddeye baktığımda
gördüğüm damgadandır
Dişlerimi tırnağımı bileyip
feci vakti cayıyorsam
Boynumda
göz aklarımda
bileklerimde
Kızıl damgalar
mor damgalar
gri damgalar vardır

Her şey konuşuyor duymayı bilersen
Sana diyorlar ki bizi çevir bizi çevir
Dil yap
gözde başla
kulakta bitir

Her şey mütemadiyen çılgınlıkla
Tiz ve basta
Evreni çınlatacak düzensiz çalgılarla
Düzenli korolarla
Hızla yürüyen soğukta
Buzlaşan maddede dönüp duran elektronla
Söylüyor ağzından düşmeyen şarkıyı

Sana ninni ve masal anlatmıyor
Şarkısı bildiğimiz şarkı değil
Ta en baştaki kaosu anımsatan
O kaosu hayırla anan
Bir şarkının sözlerini gürül gürül okuyor
DİNLE

Bu bir mimber
Kutsal bir vaaz değilse de duyacağımız
Kutsal nedir
belki de kutsaldır duyacağımız kinle

Bizi ihya edecek vartayla
Geçerken kulağımızın yanından vınlayarak son hızla
Bu vınlamayı tercüme edeceksin
Sözler senin askerinin
Onları çöle de soğuğa da sen hazırlarsın
Beni kendine
seni bana
sen hazırlarsın son hızla

Hızla hızla hızlandır
geçiyorum İsanın yaşını da
Çağları geçiyorum
arzulardan geçiyorum inanca

Bu masalsa
hiç masal dinlememiş neslimiz
Sözlerim eğer uyutacaksa
yeğ demektir nazarımızda
İbadetinden nâdânın,
bizim düşlerimiz
Kahraman dediğim
her tökezleyince yere kapaklanacaksa
Yeğdir uyusun
ona seçtiğim yatakta

Seni diriltecek olan
kavminin yekpâre çağrısıdır
Sana kalk dendiğinde
telkini duymalısın
Seni adınla çağıracaklar meydana
ADINLA

Bazen yumuşacık sözlerle
sesleneceğim sana
Sözlerim ılık süt gibi
göğsündeki taşa damlayacak
Bazen öfkeden
boyun damarlarım kabaracak
Senle birlikte
kendime kızacağım
Alnımızda yazılı olanda
bir işkil bulacağım

Meydan boş
kaçılmış avlulara
Avlularda havlulara sarılmış
ak gerdandan nemâlanılmakta
İpin ucu bomboş
asilacak adam aranmakta
Heyhaat!
Asacak kadar kime kızalım şimdi
Öfkemizi celbetmeyecek kadar âciz
Kim sehpaye tekme yi vuracak denli
kendine sahip çıkmakta

Meydan boş
Mezardan Yunusu çağırarak kadar gür olan sesimiz
Avludan gelen eğlenti sesinde boğulmakta

Masal buysa
arşın burada
Ölçülerimiz hilesiz
sözlerim apaçık
Hem kedersiz
hem karışlar alnını kim diyorsa erkeğiz